

О. В. Хацаюк,

*старший викладач кафедри фізичної підготовки та спорту
Національної академії Національної гвардії України, м. Харків;*

О. А. Соколов,

*старший викладач кафедри спеціальної фізичної підготовки
Харківського національного університету внутрішніх справ*

ПЕРСПЕКТИВИ ЗАСТОСУВАННЯ СУЧАСНИХ ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ ПІД ЧАС НАВЧАЛЬНО-ТРЕНУВАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОЇ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ КУРСАНТІВ-ПРАВООХОРОНЦІВ ХНУВС ТА НАНГУ

Розглянуто перспективи розвитку та удосконалення професійно-прикладних навичок рукопашного бою курсантів-правоохоронців системи МВС України із використанням сучасних технічних засобів навчання.

Ключові слова: *технологія, навчально-тренувальні заняття, технічний арсенал, сучасні технічні засоби навчання.*

Постановка проблеми. Сучасний стрімкий розвиток науково-технічного прогресу характеризується різноманітними змінами у суспільстві. Новітні винаходи, сучасні технології, розробки приносять людству користь, полегшують умови праці, тощо.

Вище викладене у свою чергу значним чином інтенсифікує процес підготовки висококваліфікованих спортсменів – єдиноборців до відповідальних змагань, а у правоохоронній діяльності – підвищує рівень професійної підготовленості представників Національної поліції України, військовослужбовців НГУ та представників інших державних силових структур.

Службово-бойова діяльність правоохоронців МВС України передбачає силове затримання, а в разі крайньої необхідності і ліквідацію правопорушників, злочинців, терористів та інших кримінальних елементів, які під час силового затримання у переважній більшості випадків чинять опір. Особливо під час виконання завдань за призначенням в зоні АТО на сході України. У даному випадку від вірного та ефективного застосування техніки рукопашного бою залежить власне життя представників закону та цивільних осіб, які знаходяться у районі оперативних дій.

У свою чергу рукопашний бій, як складова спеціальної фізичної підготовки курсантів – правоохоронців МВС України під час силового затримання відіграє важливу роль, тому дослідження та удосконалення даного розділу досліджуваного єдиноборства являється практичним завданням для курсантів-правоохоронців-майбутніх офіцерів.

У відповідності до результатів останніх статистичних даних аналітиків МВС України, розробка сучасної технології удосконалення техніки

службово-прикладного рукопашного бою дозволить зменшити кількість випадків травматизму, поранень та загибелі правоохоронців МВС України під час виконання службово-бойових обов'язків, тому цей напрямок являється пріоритетним науковим завданням.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, присвячених питанням удосконалення техніки єдиноборств, які прийняті на озброєння у силових структурах зарубіжних країн дозволив зробити висновок, що у цих підрозділах даному виду професійної підготовки приділяється достатньо уваги [2; 3]. У більшості розвинутих зарубіжних країнах для підвищення професійної майстерності правоохоронців працюють наукові центри, сучасні наукові лабораторії, які оснащені за останнім словом науки і техніки, мають підтримку зі сторони держави.

Аналіз дослідження техніки бойових мистецтв прийнятих на озброєння правоохоронних підрозділів зарубіжних країн, дозволив зробити висновок, що питанням удосконалення техніки рукопашного бою приділяють у даних країнах недостатньо уваги. Більшість досліджень зарубіжних вчених в галузі службово-прикладних видів єдиноборств, розглядають ударну техніку як пріоритетну, що у свою чергу не враховує переваг використання комбінованої техніки.

Дослідженням техніки бойових мистецтв закордоном і впровадження отриманих результатів у систему професійної підготовки силовиків займалися слідуєчі відомі фахівці: М. Б. Ингерлейб (2002 р.) [4], К. С. Ашикага (2007 р.) [1] та інші.

На теренах колишнього СНД питанням удосконалення технічної майстерності бойового та спортивного самбо займалися: В. А. Спірідонов, А. А. Харлампієв, А. Е. Тарас, М. Ф. Шабето, Д. Л. Рудман, Ф. М. Зезюлин та інші. Дослідження даних авторів не передбачають використання сучасних комп'ютерних технологій під час навчально-тренувального процесу.

Питанням раціоналізаторсько-винахідницької роботи у сфері бойових мистецтв, які використовують кидкову техніку займалися: В. В. Беліков, В. В. Лялько, А. М. Лапутін, О. В. Хацаюк та інші. Більшість розробок вищезгаданих раціоналізаторів – винахідників на даний момент являються застарілими. Деякі зразки являються досить складними в плані масового застосування під час навчально-тренувального процесу та поточного технічного обслуговування.

Формулювання цілей статті. Розробка сучасної методики удосконалення техніки службово-прикладного рукопашного бою курсантів – правоохоронців ХНУВС та НАНГУ із використанням сучасних технічних засобів навчання.

Виклад основного матеріалу. З метою визначення ефективності розробленої нами перспективної методики удосконалення техніки службово-прикладного бою правоохоронців даної категорії на основі використання сучасних технічних засобів навчання нами було

проведено педагогічний експеримент (травень 2015 р. – травень 2016 р.), який проводився на базі НАНГУ та ХНУВС. У педагогічному експерименті прийняли участь курсанти правоохоронці вище зазначених навчальних закладів системи МВС України ($n=100$). Для визначення ефективності розробленої нами технології, було визначено експериментальну групу ЕГ ($n=50$) та контрольну групу КГ ($n=50$). КГ-під час навчально-тренувальних занять зі спеціальної фізичної підготовки використовувала традиційну методику удосконалення техніки рукопашного бою. ЕГ-під час навчально-тренувальних занять зі СФП, у якості технічних засобів навчання використовувала відеокomp'ютерну програму експрес-аналізу техніки єдиноборств «Katsumoto».

Також слід зазначити, що під час навчально-тренувальних занять з рукопашного бою (у рамках СФП), досліджувані ЕГ відпрацьовували техніку РБ в умовах наближених до практичного застосування під час службово-бойової діяльності правоохоронців.

Кінцева фаза відпрацювання технічних дій РБ передбачала проведення больових прийомів на руки, ноги з подальшим зв'язуванням, (одяганням наручників) та конвоюванням, а в разі можливого активного опору відпрацьовувалися прийоми задушення. Відпрацювання кидків проводилося у різні сторони, цим самим було ліквідовано асиметрію досліджуваних ЕГ. Методика оволодіння даними технічними діями передбачала проведення навчальних сутичок із різними партнерами у різних варіативно-конфліктних умовах поєдинку. Під час навчально-тренувальних занять використовувався весь арсенал техніки РБ.

Порівнюючи показники до та після використання розробленого нами інструментарію спрямованого на удосконалення техніки РБ правоохоронців МВС України було встановлено, що результати отримані після педагогічного експерименту у досліджуваних груп суттєво підвищилися у порівнянні із вихідними даними і ці відмінності в основному достовірні ($EG\ P<0,05$).

Висновки. В результаті наших досліджень розроблено сучасну методику удосконалення техніки службово-прикладного рукопашного бою курсантів правоохоронців МВС України (ХНУВС та НАНГУ). Крім цього розроблена нами сучасна технологія дозволила підвищити рівень бойової готовності досліджуваних правоохоронців.

Результати дослідження впроваджені у практику спеціальної фізичної підготовки слухачів та курсантів НАНГУ і ХНУВС.

Перспективи подальших розвідок. Розробка нового інструментарію та удосконалення існуючого, спрямованого на ефективне і якісне удосконалення техніки єдиноборств прийнятих на озброєння правоохоронних підрозділів МВС України являється перспективним напрямком подальших розвідок. Дане положення дозволить суттєво підвищити рівень бойової готовності підрозділів і частин МВС України, зменшити кількість травмувань, поранень та загибелі особового складу під час виконання службово-бойових завдань покладених на правоохоронців

МВС України, особливо під час виконання завдань за призначенням в зоні АТО на сході України.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Артем'єв В. О. Спеціальна фізична підготовка працівників ОВС України : підручник / В. О. Артем'єв, О. А. Яреценко, В. В. Сергієнко. – Харків : [б.в.], 2011. – С. 177–184.
2. Ашикага К. С. Джиу-джитсу. Мастера единоборств / К. С. Ашикага // Гранд-Фаир, 2007. – 208 с.
3. Губанов А. В. Основы организации и функционирования полиции зарубежных государств и использование их опыта для совершенствования деятельности органов внутренних дел России : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 13.00.04 / Губанов Андрей Васильевич. – М., 1997. – 30 с.
4. Ермолович Г. П. Население, преступность и полиция в США / Г. П. Ермолович. – СПб., 1997. – С. 32–67.
5. Ингерлейб М. Б. Боевые искусства и самооборона для детей / Ингерлейб Михаил Борисович. – Ростов н/Д : Феникс, 2002. – 125 с.

Одержано 06.05.2016

УДК 351.741(477)

О. А. Яреценко,

кандидат наук по физическому воспитанию и спорту,
доцент кафедры специальной физической подготовки
Харьковского национального университета внутренних дел;

В. В. Сергиенко,

старший преподаватель кафедры специальной физической подготовки
Харьковского национального университета внутренних дел

ПУТИ ПОВЫШЕНИЯ КАЧЕСТВА ПОДГОТОВКИ СЛУШАТЕЛЕЙ ПАТРУЛЬНОЙ ПОЛИЦИИ К ПРИМЕНЕНИЮ ИМИ МЕР ПОЛИЦЕЙСКОГО ПРИНУЖДЕНИЯ

Рассмотрен процесс обучения слушателей патрульной полиции приемам применения мер полицейского принуждения к правонарушителям, исходя из концепции многоуровневой системы управления произвольными движениями. Подчеркнута необходимость тщательного отбора и широкого использования специально-подготовительных упражнений для формирования соответствующего уровня специальных координационных способностей у слушателей полиции.

Ключевые слова: меры полицейского принуждения, антиципация, фоновые уровни, интуитивно-автоматический навык, сенсорно-перцептивная направленность, фоновые коррекции.